

Discurs de la Rectora – Cerimònia de graduació del curs 2010-2011

Benvinguts a la Universitat de les Illes Balears, benvinguts a casa vostra.

Una vegada més celebrem avui una cerimònia molt especial per a la nostra universitat: la cerimònia de graduació. Un acte que suposa el reconeixement públic al vostre esforç, pel qual avui heu rebut un títol com a símbol i confirmació d'una fita aconseguida i somiada des de la vostra arribada a la Universitat. Rebeu en nom de tot el claustre de professors i del personal d'administració i serveis la nostra més cordial enhorabona.

Una felicitació que vull fer extensiva a tots els familiars i amics que avui us acompanyen. Estic convençuda que avui tots ells senten el mateix orgull i la mateixa satisfacció que tingueren quan decidíreu anar a la Universitat i començar una etapa nova de la vostra vida. Tots us han acompanyat en aquest viatge a través del coneixement, us han donat suport en els moments més difícils, s'han alegrat dels vostres èxits i han viscut el vostre canvi personal i intel·lectual. Per això, la d'avui ha de ser una cerimònia d'agraïment als qui amb el seu suport incondicional, familiars i professors, us han ajudat a arribar fins aquí. El meu més profund reconeixement a les famílies i a les autoritats, la seva presència és una mostra de reconeixement a la formació superior i de valorització de la tasca de la UIB.

Sou la generació més ben preparada de la història del nostre país i la que ha tingut més possibilitats d'accés a la formació superior. Heu demostrat també que sou una generació compromesa amb el futur, àvida de coneixement, que sap reivindicar i reclamar els seus drets i al mateix temps és conscient de la seva necessària implicació en la construcció del futur de les nostres Illes: és el vostre deure amb la societat.

Entrau en una nova etapa de la vostra vida, una nova fase incerta i difícil marcada per la crisi econòmica. Tots hem d'adaptar la nostra tasca a una nova realitat, una realitat dinàmica amb canvis ràpids i de vegades radicals, una realitat global que implica redimensionar la idea d'ocupabilitat en un mercat més ampli, l'europeu, que és una de les bases originàries de la construcció de l'espai europeu d'educació superior, un espai comú d'aprenentatge, de recerca, d'innovació i de treball de vegades ocultat per la seva cara més visible, que és la del canvi dels plans d'estudis.

Justament en un moment d'incertesa i de dubtes, amb un esgotament de les fórmules tradicionals del pensament i la cultura occidental, hem de construir entre tots les bases de la nostra societat del futur. Una societat innovadora amb capacitat d'adaptació a les circumstàncies adverses a partir del coneixement, de la creativitat, de la innovació i de nous esquemes emprenedors, perquè, com ja comentava Sèneca, «en l'adversitat moltes vegades és convenient prendre un camí atrevit». Som una societat que, al llarg de la història, ha demostrat la seva capacitat de superació en condicions adverses amb un teixit empresarial i social permeable als canvis necessaris per transformar-les.

Per aconseguir tot això és imprescindible la formació, considerar l'educació com a inversió i no com a despesa. Una premissa que ja plantejà al segle XVIII el polític i científic nord-americà Benjamin Franklin, que va escriure en la seva autobiografia una frase totalment contemporània: «invertir en coneixement sempre produeix els millors beneficis». O, si es prefereix, tal com assenyalen els informes de l'OCDE, tots els indicadors internacionals reflecteixen l'estreta relació entre el nivell educatiu de la població i el seu creixement econòmic. No en va, el procés de creació del coneixement i els canvis que han influït en la vida de la humanitat han estat gestats a l'entorn universitari, uns canvis que han tingut sempre importants repercussions econòmiques i han servit per millorar la qualitat de vida dels ciutadans.

La UIB treballa per convertir el coneixement en la sortida de la crisi, per crear noves oportunitats i crear riquesa. Un treball que ha donat els seus fruits, tal com demostra el recent informe realitzat per l'Institut Valencià de Investigacions Econòmiques, on s'assenyala la contribució de la Universitat de les Illes Balears a la nostra comunitat.

Així, els darrers deu anys, gairebé un 7,1% de les dotacions de capital humà de la població en edat de treballar ha estat generat per la UIB. Els quasi bé 42.000 universitaris formats per la nostra universitat han augmentat un 1,04% la taxa d'activitat a les Illes, tot reduint l'atur en un 0,3%. La contribució econòmica de la UIB en matèria d'investigació és el 47,5% de la despesa en R+D de la nostra comunitat i, gràcies a la consecució de finançament per a projectes competitius nacionals i internacionals, ha generat un capital tecnològic per valor de 194,4 milions d'euros. Això ha permès que la nostra universitat ocupi el segon lloc entre les universitats espanyoles quant a l'impacte de la seva recerca i en les col·laboracions internacionals de les seves publicacions. Heu estudiat en una bona universitat, que contribueix a crear llocs de treball mitjançant les seves quinze empreses derivades. De les contribucions de la UIB al món de la recerca se'n fa ressò la revista d'Iberia d'aquest mes, que podeu llegir en els vostres desplaçaments cap a unes merescudes vacances.

Sens dubte, la formació constitueix la inversió més important per a la riquesa d'un país, el seu capital humà. Augmenta la capacitat productiva de la població i, per tant, la seva capacitat d'obtenir més rendes monetàries i més recaptació fiscal. Només per aquest concepte la UIB retorna a la societat en forma d'imposts més de 3,7 euros per cada euro que l'Administració pública ha destinat al seu finançament. Una conclusió que confirma la rendibilitat de la nostra universitat, però també un alt grau d'optimització de recursos, moltes vegades gràcies al sobreesforç dels membres de la comunitat universitària.

La UIB ha constituït el present de tots els qui avui us graduau, us ha proporcionat les eines per poder exercir les vostres professions i us ha donat els instruments necessaris perquè pugueu accedir al mercat laboral amb garanties d'èxit. No dubteu a posar-vos en contacte amb el Departament d'Orientació i Inserció Professional de la Fundació Universitat-Empresa, que proporciona titulats a les empreses que ens fan arribar una oferta laboral. Un servei que volem seguir impulsant amb la complicitat del Govern de les Illes Balears, perquè no ens podem permetre el luxe de perdre la generació de joves més ben formats.

Però la UIB vol continuar sent part del vostre futur.

Vivim en un món on les coses segures han deixat d'existir, per donar pas a un nou replantejament de les professions i tècniques necessàries per innovar. Per això, us convid a ampliar la vostra formació, perquè el coneixement és un llarg camí que no acaba mai. Teniu a la vostra disposició trenta-cinc màsters universitaris adaptats a l'espai europeu d'educació superior, com també més de trenta títols propis d'especialització professional.

Si us voleu iniciar en el món de la recerca, podeu fer-ho en el marc dels 27 programes de doctorat existents, la meitat dels quals tenen la menció d'excel·lència del Ministeri. La creació de la futura Escola de Doctorat, per a la qual hem aconseguit finançament del Govern de l'Estat, ens serà, sens dubte, de gran ajuda per a la formació de doctors i per millorar les bases de la transferència i la innovació amb la implicació del món empresarial. Pensam que encara ens queda un llarg camí per recórrer, perquè, malgrat que el 96% dels doctors del nostre país tenen feina i el 70% treballen en l'àmbit de la recerca, només un 16% treballen en el món empresarial, de manera que per cada mil treballadors a les empreses espanyoles només hi ha 3 investigadors, mentre que a les alemanyes n'hi ha 6, i a les finlandeses, 13. Incrementar el nombre de doctors a les empreses és un dels objectius bàsics per

augmentar la competitivitat en totes les branques del coneixement i per millorar la balança del mercat exterior en productes d'alta tecnologia.

Recerca i innovació han de ser dues de les claus en què demanem la vostra participació. Si voleu, us ajudarem a crear la vostra pròpia empresa. Confiam en les vostres noves iniciatives i que fareu certa la idea d'Albert Einstein: «si cerques resultats diferents, no facis sempre el mateix».

El futur reclama una aposta clara de totes les institucions implicades en el coneixement i la creativitat, i la continuació i l'increment de les sinergies establertes amb el món empresarial. Només amb la col·laboració de tots aconseguirem crear noves oportunitats per als nostres joves i ser quelcom més que la platja d'Europa.

La Universitat, com a servei públic, no és patrimoni exclusiu dels universitaris, sinó de tota la societat. Per això, la UIB fa esforços per aconseguir finançament extern per continuar construint la Universitat del futur, per assolir un lloc destacat entre les universitats nacionals i internacionals, per ser considerada com un Campus d'Excel·lència Internacional. Un procés que ha implicat la presentació del nostre projecte en convocatòries competitives convocades pel Govern de l'Estat, i que impulsam conjuntament amb la Universitat de Girona, l'Institut Català de Recerca de l'Aigua i el Consell Superior d'Investigacions Científiques. El *Campus Euromediterrània del Turisme i l'Aigua* neix amb el suport del Govern de les Illes Balears i la Generalitat de Catalunya, i s'hi sumen la Universitat de Perpinyà Via Domícia i la Universitat de París VI, juntament amb més de setanta institucions científiques, polítiques i empresarials. Un bon exemple de la imprescindible col·laboració pública-privada que ha començat a donar els seus fruits i és i serà beneficiosa per a la nostra universitat i per a la societat de les Illes Balears.

Tots els que avui rebeu la titulació heu viscut el present més immediat de la nostra institució, i estic segura que construireu el futur de la nostra comunitat. És per això que el repte que la UIB afronta no és individual sinó col·lectiu: és del conjunt de la nostra societat, de les nostres institucions. Perquè és la nostra responsabilitat i el nostre deure oferir les millors condicions possibles a les generacions futures.

Avui vivim un acte entranyable per a la comunitat universitària. La UIB us agraeix la confiança dipositada en tots nosaltres per a la vostra formació. Els vostres èxits seran per a nosaltres la millor garantia de la qualitat del nostre treball. I no dubteu que aquesta és i serà sempre la vostra universitat i la vostra casa.

Moltes gràcies i moltes felicitacions.